

БИРГЕ ИШЛЕУ

«Терек бахчачыларыгъызыны алларында къалпагъымы мешеме»

Ма алай айтханды Москвада Россей-Италия сатыу-алыу
представительствону келечиси Форте Маурицио Бахсанда тамамланган
ишлеге къарай айланнганында.

2-чи бет

Сарбашланы
Магометни жашы Бахаутдинге
«Къабарты-Малкъар
Республиканы халкъны
социальный жумушларын
жалчытыуну сыйлы
къуллукъчусу» деген ат атауну
юсонден
Къабарты-Малкъар

Республиканы Башчысыны
УКАЗЫ

Туризмни айнытууга уллу къыйын
салганы эм кеп жылланы ахшы иш-
легени ючюн Сарбашланы Магометни
жашы Бахаутдинге – чекленген жуу-
апплылгы болган «Чирик кёл» солу
пансионат» обществону директоруна
– «Къабарты-Малкъар Республиканы
халкъны социальный жумушларын
жалчытыуну сыйлы къуллукъчусу» де-
ген ат атаргъа.

Къабарты-Малкъар Республиканы
Башчысы
А.КАНОКОВ.

Нальчик шахар, 2013 жылда
5-чи июльда, №104-УГ

В.Р.Гуговну Къабарты-Малкъар
Республиканы Сыйлы
грамотасы бла саугъалауну
юсонден

Къабарты-Малкъар

Республиканы Башчысыны

УКАЗЫ

Жер-жерли самоуправленианы
органларында кеп жылланы ахшы
ишлегени ючюн Гугов Владимир Ра-
шадовични - Нальчик шахар округну
жер-жерли администрациясыны шахар
ырыскыга оноу эту жаны бла управ-
лениасыны башчысын - Къабарты-Мал-
къар Республиканы Сыйлы грамотасы
бла саугъаларгъа.

Къабарты-Малкъар Республиканы
Башчысы
А.КАНОКОВ.

Нальчик шахар, 2013 жылда
5-чи июльда, №105-УГ

Майдалланы саны ёсегу

2-чи бет

Кенгеш

Айлыкъ хакъны кёбейтирге не зат чырмайды?

РФ-ни Президентини реги-
онну социальный сферасын эм
экономикасын айнытуу жаны бла
Указлары Къабарты-Малкъар-
да къалай толтурулганларын
дайым да тинтиу жаны бла ко-
миссияны кезиулю жыйылыуунда
билим бериуде эм культурада
ишленгени айлыкъ хакъларын
кёбейтиу жаны бла жумушлагъа
къаралганды. Кенгешни пре-
мьер-министр Руслан Хасанов
бардырганды.

3-чю бет

Россей почтачыны кюню

3-чю бет

Ата-
бабаларыбыз
къалай
жашагъандыла,
неге
ийнангандыла
10 бет

Жазылыу-2013

Хурметли окъуучула!

Сиз бир тюрлю сылтау бла 2013 жылны экинчи жары-
мына «Заманга» жазыламай къалгъан эсегиз, болумну
тюзетирге онг барды. Июльну 25-сине дери жазылууну
жарашдырагъыз, ана тилибизде чыккъан газетни 1-чи
августдан алып башларыкъсыз.

Жазылыууу беш айгъа багъасы - 336 сом 10 калекду.

Бизни индексибиз - 51532

Инсультну
сакълап
турмай

11 бет

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Тыш кыраллы кыонакыла "Бахсанни терек бахчалары" холдинг компанияны тийресе келгендеринде сагъат он бола эди. Алайда алагъа предпрятяны генеральный директору Замир Балкизов, КъМР-ни эл мюлк министрине орунбасары Чеченланы Ахмед, терек бахчачылыкда ишлегенле да тубегендиле.

Италиячыла, бахчаны кыйырындан кырап кетмей, терен кирип, хар неге да тынгылы эс бургандыла. Замир Балкизов терекле бары да Италияндан келтирилгенлерин, алагъа ол кыйралны технологияларына кере кыралгынын да айтханды. Алай битимлени орталарында темир-бетон чыпынла, кегетле салынган орунла да кесибизде чыгарыладыла, деп кыошханды.

пагымы тешерге хазырма», - дегенди.

Алайдан кыонакыла, кыонакы байла да «Агро-Ком» теллика комплексге баргъандыла. Эшик аллында алагъа аны генеральный директору Игорь Ерижиков тубеп, помидорланы, нашаланы кыалай эсдюргенлерин кегюзгенди, аланы технологияларыны юслеринден тынгылы халар айтханды.

Мында да италиячыланы сорулары кеп эдиле. Ала алагъа тынгылы жууагла да тапхандыла. Энди кыызара башлагъан уллу бадыражанланы суратха алгъандыла, битимлеге кыалла суу кыуолгъанына да эс бургандыла. Игорь Ерижиков а: "Бир да жарысмагъыз, биз химикатланы мында хазна хайырланмайбыз, гара суу бла сугъарабыз", - деп жууапагъанды.

Италиячыла Бахсаннга баргъан жолну онг жанында пласт-

Прохладна районнга эди. Мында ала "Капитал инвест" кирпич завод кыалай ишлегенин кегюрге суйгендиле. Ол сегиз торлю кирпич чыгъарады, юч смен бла ишлейди, хар биринде сегиз адам урунады. Ала бир сменнге юч жоюз минг кирпич чыгъарадыла. Заводну ичини тазалыгына, тизгинлигине сейир этерчады. Хар иш да кнопканы басуу бла тамамланады, ол жумушланы тиширула этеделе.

Компьютерледе уа заводну хар цехинде иш кыалай тамамлана тургъанын кегюрге боллукуды. Анда да италиялы специалистте ишлейдиле. Продукция уа компьютерде эсепте алынады. Бир жылга аны 90 миллион кирпич эм блок хазырлар онгу барды.

Кюнню экинчи жарымында "Синдика" кыонакы юйде "Италиялы экспортну Кыбарты-Малкыарны айныгыда магъанасы"

лерине, Италия-Россей сатыу алыу палатаны араларында экономика байламлыкъланы андан ары айныгыну онгларын созер мурад бла келгендиле. Андан сора да, ала "Италиягъа Кавказ тубейди" деген проектни чеклеринде бешинчи сессияны бардырылыкдыла», - дегенди.

дыругъа уллу кыйын салгъан Арсен Каноковха, республиканы башха оючуларына да ыспас эттенди.

Форте Маурицио да мында ишни суйген, эрине билмеген адамла жашагъанларын чертгенди. "Мен арт он жылда Кытайда ишлегенме, алай мында халны анда кэралмагъанма. Андан сора да, италиячыла мытырладыла деп, аллай оюм жюрюйдю. Сизде кедюк ол

«Терек бахчачыларыгъызны алларынга кыалпагымы тешеме»

- Буз уруудан кыоруулагъан сетканы уа Россейде алкыа эталмайдыла. Биз аны тышындан бек багъа сатып алабыз. Болсада сокъуранмайбыз. Алгъаракылада кыаты жауун жаууп, буз ургъанда, машинамы сетка тубюне салгъан эдим да, анга хата жетмегенди, - дегенди генеральный директор.

Ол терек бахчала кыалла бир жерни тухталарын, аладан ненча тонна кегет алынганын, кыаллаи сортлула эсгенлерин да билдиргенди. «Тирлики уа сентябрь айда алып башлайбыз. Ол жумушка отуз кюн кетеди. Кюз артында алма жыяргъа кеглени кыатышдырабыз. Асламында ала жууук элдеде жашагъанладыла. Андан сора да, бизге жылгъа бир ненча кере италиялы специалист келип, кырап, билмеген затыбызны юйретеди», - дегенди.

Тереклени туплеринде заранлы хансла болмагъанларын эсеп, италиячыла аны бек жаратхандыла. Мында аланы энчи машинала бла кетергенлерин да эшитгендиле.

Алайда Форте Маурицио Замир Балкизовну костюмуну жагъасындан кызыл кыанатларында кыара тамгачыкълары болгъан кыамажакчыкыны (учдакет) алады да, аны кыол аязына салып. "Бу терек бахчалада керти да таза, саулыкыгъа хайырлы кегетле эсгенлерине ма бу затчык да шагъатлык этеди. Сизни терек бахчачыларыгъызны иш келлююклерине уллу ыспас этеме, халкыда айтылуучусу, алларында кыал-

масс орунла чыгаргъан "Строймаш" заводха да кыайтып, анда ишлеген немисли эм италиялы оборудованигъа да кыарагъандыла. Предпрятяны генеральный директору Тимур Ашабоков бла да тубешип, кеп затны юсюнден ушакъ этгендиле.

Чекленген жууаппылыгы болгъан "Холод" обществода уа алмаланы сакълауда гликольную хайырлангыгъыз, ол холодильникде тургъан кегетлени аслам заманын бузулмай сакъларгъа болушады, деп юйретгендиле. Ол жаны бла болушлукъ этерге да айтхандыла. Фирманы генеральный директору Мурат Назранов алагъа жюрек ыразылыгъын билдиргенди эмда келир жыл жангы холодильный камералада италиячыла айтхан амалны хайырлангыкъларын айтханды.

Андан сора кыонакылары жолу

деген темагъа конференция болгъанды. Анга КъМР-ни Правительство суну Председатели Руслан Хасанов, аны орунбасары Мухамед Кодзоков, республиканы эл мюлк министри Альберт Каздохов, районланы, шахарланы эм элени администрацияларыны башчылары, министерстволаны, ведомстволаны келечилери, предпринимательде да кыатышхандыла. Жыйылууну Альберт Каздохов ачханды.

Ол залда олтургъанланы кыонакыла бла шагъырей этгенден сора Кыбарты-Малкыар тыш экономика байламлыкъланы андан ары кючлендире баргъанын айырып айтханды. Италиячыла бла бирге ишлеуно хайырлы кыуралгъаны да анга шагъатлыкъ этген чертгенди. «Бу кыралны келечилери бу жол бизге Италияны эмда ЮФО-ну бла СКФО-ну предприниматель-

Италияны бла Кыбарты-Малкыарны араларында байламлыкъла кыаллаи файда келтиргенлерине юсюнден а Правительство суну Председатели Руслан Хасанов айтханды. «Бирге ишлеуно хайырлыгъын республиканы экономикасы аягы юсюне бола башлагъанды. Алай бизге бек багъалы неди десеги, сизни бизге ышанганыгъыз эмда ийнанганыгъыз», - дегенди ол. Премьер бирге ишлеуно жетишимли болгъанына шагъатха быллай бир шарт да келтиргенди: италиялы оборудование бла жаланда консерва промышленностьда 50 торлю продукция жарашдырылады.

Конференциягъа Италия Республиканы Юг эмда Север Кавказ федеральный округла генеральный консулу Лодиджиани Пьерпаоло да кыатышханды. Ол кечигип келгени ючюн кечгилик тилегенден сора Север Кавказ федеральный округну жеринде италиячыланы кыатышыулары бла ишлеген заводла, банкла, уллу эм гитче цехле да борчларын бет жарыкылы толтургъанларына ыразылыгъын билдиргенди.

Мындан ары да СКФО-гъа италиячыла дагыда кеп башха проектлери бла келликлерин айтханды. "Бу кюнде уа Минги тауда "Онбиреуленни ышыгыны" кыурулушу башланп, юч ыйыкдан хайырлангыгъа берилликди", - дегенди. Сора, чам этип: «Беш минг метр бийликке чыгып, солургъа сюерикле уа болурамы!» - дегенди. Консул проектлени жашауда бар-

терс болгъанын. Бизни адамларыгъыз мында жетишимли ишлейдиле. Кеси аллына бир шарт да болмайды. Кыармашыргъа керекди. Инвестицияла, предпринимательлерибиз да бери бютон кеп келир ючюн, кюлдан келгени аямалыгъызгъа сизни ышандырабыз», - дегенди ол сёзюно ахырында.

КъМР-ни промышленность эм сатыу-алыу министри Иван Пономарев а республикагъа келлик инвесторла мында бир хата кермезликлерине ышандыргъанды.

Андан сора конференциягъа кыатышхана "Терек столла-

да" ишлегендиле. Ала эл мюлк, промышленность эм туризм, сатыу-алыу эм банк жумушланы хайырлы этиуно амалларын излегендиле.

ХОПАЛАНЫ Марзият.
Суратланы автор алгъанды.

МАГЪАНАЛЫ ТЕМА

Европалы сюг Россейге этилген даулагъа кыарауно тохтатханды

Былтырны ноябрь айындан бери Страсбургда Адамны праволары жаны бла Европалы сюдге Россейни 2716 гражданининден, ала уа барысы да Кыалмукъда жашагъанладыла, тарыгыула келгендиле. Алада озгъан ёмюрно 40-чы жылларында туугъан журтундан зор бла кечюрюлген кыалмукъ халкыгъа сынатылган кый-

ынлыкъ ючюн Россейден компенсация изленгенди.

Страсбургга жетгинчи уа, ала РФ-де битеу сюд инстанцияланы ётгендиле. Алай Россейни правосунда репрессиягъа тошгенлеге салынган жюрек кыйынлыкъ ючюн хакъ тегуеу жаны бла законла болмагъанларыны сылтауу бла кыагытла барысы да архажиберилген эдиле. Ма андан

сора жетгендиле кыалмукълула Европалы сюдге.

Алада быллай иш баргъанын эшитгенден сора уа кыагытланы жарашдыруу Кыбарты-Малкыарда, Север-Кавказ федеральный округну башха регионларда да башланган эди. Документле жыйшыдырып айланганла бюгон да аз тойюдюле.

Тарыгыулары жазгъанланы уа «Клаус и Юрий Киладзе Грузиягъа кыажу» деген иш бзындыргъан эди. Европалы сюд бу кырал политика репрессиялагъа тошгенле жюрек кыйынлыкъ сынагъанлары ючюн компенсацияны тохтатдырмаса, ол кыарындашла Киладзеге 4-шер минг евро тегере керекди деп, аллай оюно чыгъаргъан эди.

Ма анга ышанып жазгъандыла кыалмукълула да. Алай былайда бир затны белгилерге тийишлиди. «Политика репрессиялагъа тошгенлеге социальный тутчулукъ этиуно юсюнден» 1997 жылда кыабыл керюлген законда артыкылыкыгъа тошгенле

сынагъан кыйынлыкъ ючюн компенсация белгиленинди. Алай закон кыабыл этилгенли 16 жыл озгъанлыкыгъа, тегуелени низамы, аны ёлчеми да тохтатдырылмай кыалгъанды. Ма ол терсикни тозетиуно юсюнден бардыры Европалы сюдню оюунда сёз.

Грузия ол законну 9-чу статьясына тийишлиликке компенсация тегуелюно жорукъларын алты айны ичинде кийирмесе, ол заманда Грузия кыарындашла Киладзеге тегуешер минг евро тегере борчул этилген эди.

Ахыры 4-чю бетдеди.

Топалайчык

Журтубайланы Жамиля бла Камилла тууган эгешчикледиле.
Ала Тырныуаз шахарда жашайдыла.

Банк

Кредитлени
процентлери
түшөдиле

«Россельхозбанкны» Къабарты-Малкъар бөлүмүндөн билдиргенлерине кёре, бу финанс учреждение кредитлени бир къауумуну процент ставкаларын түшүрөди. Башхача айтханда, автомашинала эм ипотекага деп алынган ахчаны процентлери азаяды.

Бу акция юч айны ичинде бардырылады. Кюн сайын керек бола турган жумушлагга деп алынган ёнкючю процент ставкасы эки процентте аз болганды эм бюгюнлюкде ол 16,5 процентте жетгенди.

Автомашина алама дегенде энди ёнкючю 1,5 процентте аз телерикдиле. Кредит ол жумушха деп бир жылга 11,5 процентте бериледи. Былайда аны ставкасы тюрленирге боллукду, нек дегенде машинаны алганда кассага биринчи берген сумманы ёлчөми къаллай бир бола эсе да, анга кёре тохташдырылады.

Ипотека амал бла жашау журт алама дегенде энди банк бла келишимни 0,5-1,25 процентте аз этерге боллукду. Аны да ёлчөми къаллай бир заманга алганынга кёре тохташдырылады, деп билдиргендиле банкны Къабарты-Малкъар Республикада бөлүмюню пресс-службасындан.

КъМР-ни Журналистлерини союзуна правлени Россейни Журналистлерини союзуна члени ПШИБИЕВ Султан Хажгериевичге аны юй бийчеси Жануся МУЗАКИРОВНА ёлгени бла байламлы бушу этип, къайгы сёз береди.

Театр

Сахнага - «Инопланетянин»

Къулийланы Къайсын атлы малкъар къырал драма театр солугга кетерден алга 19-чу июльда Мамучиланы Кемалны «Ма санга инопланетянин!» деген пьеса-сына кере салынган комедияга къарарга чакъырады. Аны режиссёру Владимир Теуважуквду. Спектакльге Мамучиланы Кемал, Жангоразланы Мажит, Шауаланы Орусбий, Созайланы Мариям къатышдыла.

Оюн 19 сагъатда башланарыкды. Ол орус тилге да кёчюрюлед.

Соруулары болганла бу телефонла бла сөлөшсинле: 47-50-40; 47-54-37

Бияйрыу

Элина Караева
чакъырады

13-чю июльда 15 сагъатда Мадина Саральпны Арт – арасында РФ-ни Журналистлерини союзуна члени, сурат алычу Элина Караеваны энчи кёрмючю ачыллыкды. Ол СМИ эм жамауат, дин организацияла жаны бла министрствону болушлугу бла къуралады.

Къыз анга «Геометрия форм» деп атаганды. Суратчы биз хар кюнден кёрюп турган затлагга башха кёз бла къарай биледи. Аны бийик профессионализмине шагъат болгандан сора да, бери келген жюреги жаратхан ишлени табарыкды.

Элина хар суратны кёрюмдюсюне, ишленгенине да эс буруп, аланы башхалагга ушатмазга кюрошеди. Нальчикни энди тас болган жерлерин, ол замандагы халын да къайтарырга итингенди ол.

Кёрмюч бир айны ичинде ишлеркиди.

Ыйыктыгга гороскоп

15-чи июльдан 21-чи июльгга деру

Къочхарла. Ишни тирилтирге баш эм байрым кюнде игидиле. Ыйыкны арасында кюрошөсиз а, хайыр берлик тойюлдо, ол кезиуде жарты этилгенни тамамларга кюрошөсиз. Шабат кюнде къатыгыздагыладан бири сизге къажу турлукду, сиз, абызырамай, ол болумдан бек тап къутулуксуз.

Танала. Сизге бу ыйык бек иги боллукду, аны ал кезиуде ишигизде иги жанына торлениуле болгандан сора да, кёлююзге тиерча иш этерге боллукду сиз ышанган адам. Байрым кюнде тебиреп, ыйыкны ахырына деру болум а- сиз сийгенча барлыкды.

Эгизле. Баш эм геюрге кюнде оноу эте билгенни кёргозторюксюз. Орта эм байрым кюнде ише байламлыкъланы кенгертир онгла табарыксыз. Солуу кюнде ишни унутугуз, жуукъларыгызга эс буругуз - ол алагга бек керекди.

Айрычабакъла. Былай къараганда, бу ыйыкда бир затха да эс бурмаганча кёрюнорюксюз. Не къыйын ишни да заманында эм тынгылы этериксиз. Орта эм байрым кюнде магъаналы ишлени тамам этерге кюрошөриксиз. Солуу кюнде уа театрга неда кинога барыгыз.

Асланла. Ыйыкны биринчи жарымы ишни бардырыча кёп айланарга, иги кесек заманы бошуна къоратырга тошерикди. Бараз кюнден сора жолочулукга кёлленириксиз. Арта билликсиз ол жолочулук сизге иги хайыр бергенин.

Къызла. Ыйыкны битеу алып айтсак - аман кезиу тойюлдо. Артыкда эс буручдыла солуу кюнде. Алада эсе къалырча тюбөшиуле, байламлыкъла боллукду. Ыйыкны ахырында эрттен бери сакълаган къонакъла келликдиле.

Базманла. Магъаналы ишни юсюнден оноу этмегиз. Алга хар затны эселлегиз, тенгештиригиз. Конкурентле бла тюбөшгенде битеу онглан хайырланыгыз. Байрым кюнде ише кётюропкю жаны бла муратыгызга жетериксиз. Солуу кюнде шүёкча бла олтурур онгугуз боллукду.

Акырапала. Ыйыкны ал кюндеринде халкъ бла бирге болугуз. Орта кюнден башлап байрым кюнге деру ише жараулу кезиуде. Аны тамамлар ючюн, тышандан болушлук керекди. Солуу кюнде сийген адамла бла стол артында олтурлуксуз.

Садакъчыла. Не бла кюрошөрик эсегиз да, ише илму кёздөн къарарыксыз, хайырлы боллукду. Орта эм байрым кюнде ахчаны аз къоратыгыз. Бюджетигизни бошунакъга азайтырсыз деген къоркюу барды.

Текемююзле. Баш эм геюрге кюнде эс жыйып ишлемегенигизни хатасындан кесигизге заран тошорлюксюз. Аны эсе алып, ыйыкны экинчи жарымында ишни тирилтирик болурусу, анга къатыгыздагыла да эс буруп, кими сёзю бла, кими кюөл бла болушурга кюрошөрикдиле.

Суукъуйла. Ал кюнден окуна сезимли боллуксуз, башха адамланы неге итингенлерин сормай ангаларыксыз. Солуу кюнде адам айтханы ангаламазга боллуксуз. Андан къутулууну жолу - ачык сёлөшү.

Чабакъла. Ыйык бек иги кезиу боллукду артистлеге, ораторлагга эм устазлагга - ала этген муратларын халкъга жик-жиги бла ангалаталлыкдыла. Ишигиз халкъ аллында сёлөшөргө борчул этмей эсе да, болумну халын бек тап ангалаталлыксыз.

УЧРЕДИТЕЛЬЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор
АТГАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

БЕШАЙЛАНЫ Муталип
(баш редактору орунбасары),
КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан (баш
редактору орунбасары),
ТЕКУЛАНЫ Хауа, ТОКУМАЛА-
НЫ Хусейн, ТОКЪЛУЛАНЫ
Борис (жууаплы секретарь).

ТЕЛЕФОНЛА:

Редактору приёмный - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары -
42-38-21, 47-26-22. Жууаплы секретарь - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркиндиклерин къоруулау
жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чю
июльда регистрация этилгенди.

Регистрация номер —Н—0066. Индекс - 51532

Газетни басмагга КъМР-ни Асламлы информация органа,
жамауат эмда дин организацияла жаны бла министрствосу
компьютер службаы хазыр этгенди.

Газет "Тетраграф" ООО-ну
типографиясында басмаланганды.
Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33

Номерге графикге кёре
19.00 сагъатда кюөл салынады.
20.00 сагъатда кюөл салынганда
ГАЗЕТНИ НОМЕРИН
ЧЫГЪАРГЪАНЛА:
Текуланы Хауа - дежурный редак-
тор; Кетенчиланы Зульфия - жууаплы
секретарьны орунбасары; Акушуланы
Феруза (1, 2, 3, 4-чю бетле), Зезаланы
Лида (9, 10, 11, 12-чи бетле) - кор-
ректорла.
Тиражы 2660 экз. Заказ № 1798

РЕДАКЦИЈНЫ ЭМ
ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин атлы проспект, 5
электронный почта:су:
elbor_50@mail.ru